

Imeläkurjenherne

Sötvedel

Astragalus glycyphyllos

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Imeläkurjenherne on monivuotinen hernekasvi. Sen rennosti maan pinnalla kasvava verso on 50–150 cm pitkä ja varsi kulmikkaasti mutkikas. Lehdissä on 3–7 pienempää lehdykkiparia ja lakritsinmakuiset lehdykät ovat muodoltaan soikeat. Likaisenkeltaiset, noin puolentoista senttimetrin pituiset kukat sijaitsevat tiheässä tertussa. Toisella keltakukkaisella, mutta monin verroin yleisemmällä hernekasvilla, niittynätkelmällä (*Lathyrus pratensis*), on vain yksi lehdykkipari ja lehdet ovat kapean suikeat. Imeläkurjenherne kukkii kesä-heinäkuussa. Hernekasveille tyypillinen palko on imeläkurjenherneellä 3–4 cm pitkä ja kaareva.

Elinympäristö ja levinneisyys

Imeläkurjenherne viihtyy valoisissa metsissä ja esimerkiksi metsänreunoissa, kedoilla ja teiden reunoilla. Sitä on tavattu myös siementulokkaana satamissa. Kasvia on aikaisemmin mahdollisesti viljelty riistan rehukasviksi. Suomessa imeläkurjenhernettä tavataan luonnonvaraisena vain Suomensjärellä ja Sipoossa.

Nykytila ja uhkatekijät

Imeläkurjenherne on Suomessa hyvin harvinainen, ja populaation sekä esiintymisalueen pienuudesta johtuen suuressa vaarassa hävitä. Lajilta tunnetaan vain kolme kasvupaikkaa, joista Sipoon kasvupaikka on suojeltu erityisesti suojeltavan lajin rajauspäätöksellä.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan imeläkurjenherneen kasvupaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä ei tehdä voimakkaita hakkuuita tai maanmuokkausta. Yksittäisiä puita kasvustojen läheisyydestä voi kuitenkin poistaa, sillä kasvi viihtyy valoisilla kasvupaikoilla. Harvennusten yhteydessä kasvustoja on varottava ja vältettävä ajamista niiden päältä. Hakkuutähteet kuljetetaan pois alueelta.

Lähteet

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.). 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005. Suuri Pohjolan kasvio. Suom. Vuokko, S. & Väre, H. Tammi, Helsinki. 928 s.

Kuva: Terhi Rytteri